

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Δεκεμβρίου 2021 με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα και Ευαγγελία Σεραφή (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Ευαγγελία Πασπάτη και Ευπραξία Δημολιού, Πάρεδροι, οι οποίες μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη Τμήματος, δικαστική υπάλληλος με βαθμό Α΄.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Ιωάννης Κάρκαλης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Επιτρόπου της Επικρατείας, που αναπληρώνει τον ελλείποντα Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας.

Για να αποφασίσει σχετικά με:

α) την από 2.11.2021 (με ΑΒΔ .....) προσφυγή του δευτεροβάθμιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης με την επωνυμία «Περιφέρεια ..... », η οποία εδρεύει στην .....) εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ.1 του ν. 4700/2020 της πληρεξούσιας δικηγόρου του Ελένης Αναγνώστου (ΑΜ/ΔΣ Αλεξανδρούπολης 84) και

β) την από 3.11.2021 (με ΑΒΔ .....) προσφυγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....», η οποία εδρεύει στην ..... , εκπροσωπείται νόμιμα, φέρει ΑΦΜ ..... και παραστάθηκε δια του πληρεξούσιου δικηγόρου της Γεωργίου Δαλάκου (ΑΜ/ΔΣΑ 32491).

Με τις ανωτέρω προσφυγές επιδιώκεται η ανάκληση της ..... πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα .....

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της δεύτερης από τους προσφεύγοντες, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής της εταιρείας.

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψη των προσφυγών.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη των προσφυγών.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως (τηλεδιάσκεψη), στις 21 Δεκεμβρίου 2021, σύμφωνα με τα άρθρα 295 παρ.2 και 336 παρ.1 του ν. 4700/2020 (φ. 127 Α΄) με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέα.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Σεραφή

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την προσφυγή της Περιφέρειας .....
 ..... δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου ενώ για την προσφυγή της ανώνυμης εταιρείας «.....» καταβλήθηκε το προβλεπόμενο παράβολο (σχετ. το ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων με κωδικό πληρωμής .....
 .....), σύμφωνα με το άρθρο 335 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου - ν. 4700/2000 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο (...))», (Α΄ 127).

2. Οι ανωτέρω προσφυγές, όπως η δεύτερη εξ αυτών αναπτύσσεται στο από 14.12.2021 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, έχουν ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και συνεπώς είναι τυπικά δεκτές και πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων δι' αυτών λόγων.

3. Οι κρινόμενες προσφυγές πρέπει να συνεκδικαστούν λόγω της πρόδηλης μεταξύ τους συνάφειας, καθόσον στρέφονται κατά της ίδιας πράξης, αφορούν στην ίδια διαγωνιστική διαδικασία και στο ίδιο σχέδιο σύμβασης (άρθρο 334 παρ. 4 του ν. 4700/2020, πρβλ. Ολομ. ΕλΣυν 505/2021, ΕλΣυν Τμ. Μείζ.-Επταμ. Σύνθ. 1028/2019, 1352, 864/2018).

4. Με την προσβαλλόμενη ..... πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα ..... κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος προς έλεγχο σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας ..... και της ήδη προσφεύγουσας ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....» για την εκτέλεση του έργου «Αποκατάσταση Ιρλανδικής διάβασης ..... στο Τμήμα .....», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 403.225,81 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Η Επίτροπος ήχθη στην ως άνω κρίση με την αιτιολογία ότι (i) δεν επιβεβαιώνεται η συνδρομή απρόβλεπτης περιστασης επειδή η κήρυξη του Δήμου ..... σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, με την ..... απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, διήρκεσε έως τις 12.7.2021, ότε και έπαυσε αυτοδικαίως να ισχύει και συνεπώς δεν καλύπτει όλες τις πράξεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της σύνθετης διοικητικής ενέργειας ανάθεσης και δη την πρόσκληση των συμμετασχόντων οικονομικών φορέων (26.7.2021), την κατάθεση των προσφορών (με καταληκτική ημερομηνία την 11^η.8.2021) και την κατακύρωση του έργου στην εταιρεία «.....» (.....). Επίσης, τόσο η Περιφέρεια όσο και ο πληγείς Δήμος δεν προσκόμισαν την τυχόν υπάρχουσα παράταση της ως άνω απόφασης κήρυξης του Δήμου ..... σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης προκειμένου να αποδείξουν ότι υφίστανται εισέτι απρόβλεπτα γεγονότα, δικαιολογούντα την προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία ανάθεσης, ενώ το γεγονός ότι δεν παρατάθηκε η ισχύς της απόφασης αυτής και ότι τα αρμόδια όργανα Πολιτικής Προστασίας δεν απέστειλαν βεβαίωση ότι εξακολουθεί να υφίσταται η αιτία που επέβαλε την κήρυξή της, παραθέτοντας τους λόγους για τους οποίους οι επιπτώσεις από τις καταστροφές της ..... 2021 δεν έχουν εισέτι αντιμετωπισθεί, αποδεικνύει τη μη συνδρομή απρόβλεπτων περιστάσεων, (ii) δεν αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου ότι η ανάγκη αποκατάστασης των φθορών της επαρχιακής οδού που διέρχεται από την ιρλανδική διάβαση οφείλεται στα επικαλούμενα από την Αναθέτουσα Αρχή απρόβλεπτα γεγονότα, διότι δεν προκύπτει ο χρόνος επέλευσης του συνόλου των αναφερομένων στην τεχνική περιγραφή φθορών και τα αίτια που τις προκάλεσαν, (iii) δεν αποδεικνύεται ο

αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των απρόβλεπτων περιστάσεων που επικαλείται η Αναθέτουσα Αρχή (έντονες βροχοπτώσεις στον Δήμο ....., ο οποίος κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης) και των φθορών που φέρει η ιρλανδική γέφυρα. Ειδικότερα, δεν αποδεικνύεται ότι η καταστροφή των σκυροδεμάτων, η υποσκαφή του καταστρώματος της διάβασης και η καταβίβαση (υποχώρηση) του φυσικού εδάφους στις δύο όχθες του ποταμού επήλθαν εξ ολοκλήρου από την έντονη κακοκαιρία που έπληξε την περιοχή στις ..... 2021, διότι η Περιφέρεια ..... συνομολογεί στην Τεχνική Περιγραφή του έργου ότι το πρηνές του επιχώματος της επαρχιακής οδού «.....» είχε καταστραφεί σε μεγάλο βαθμό από τη χρόνια διαβρωτική δράση των υδάτων και δεν παραθέτει στοιχεία σχετικά με ποιά ήταν η τελευταία φορά που καθαρίστηκε η διάβαση, ανάντη και κατόντη, από φερτά υλικά ή αν υπήρξε διάνοιξη του εύρους της κοίτης του ποταμού στο συγκεκριμένο σημείο, ώστε να δύναται να αποκλεισθούν λόγοι ατελούς συντήρησής της και συνακόλουθα υπαιτιότητα της Αναθέτουσας Αρχής.

5. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) (Α' 147), ο οποίος, μαζί με τους όρους της οικείας Πρόσκλησης σε διαπραγμάτευση, διέπει τη διαδικασία ανάθεσης και τη σύναψη της σύμβασης του ελεγχόμενου έργου, ορίζει στο άρθρο 26: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν: α) στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες (...) 5. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης (...) 6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό» και στο άρθρο 32: «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις

κατωτέρω περιπτώσεις: α) (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη. 3. (...)».

6. Από τις διατάξεις που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη συνάγεται ότι (i) Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων θεσπίζεται ως γενικός κανόνας η προσφυγή στην ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία προς τον σκοπό διασφάλισης των θεμελιωδών αρχών της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής των οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης και της ανάπτυξης ελεύθερου ανταγωνισμού. Η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, κατά την οποία η Αναθέτουσα Αρχή δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει ευρέως την πρόθεσή της για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, μέσω προκήρυξης, αλλά με ευρεία διακριτική ευχέρεια μπορεί να διαπραγματευθεί με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς της επιλογής της, συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα της διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας και για τον λόγο αυτό λαμβάνει χώρα μόνο στις περιοριστικά προβλεπόμενες εξαιρετικές περιπτώσεις (*numerus clausus*), οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται συστατικά (ΕλΣυν Έβδομο Τμ. 1308/2021, VI Τμ. 1361/2020, 1542/2019, Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 707/2013). Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η περίπτωση, κατά την οποία, εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων, δημιουργείται μία κατεπείγουσα ανάγκη, για τη θεραπεία της οποίας δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες υπό την προϋπόθεση ότι το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης είναι κατ' αρχήν πρόσφορο και επιπροσθέτως περιορίζεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης και δεν αφορά στην κάλυψη των τακτικών αναγκών της Αναθέτουσας Αρχής (Ελ Συν VI Τμ. 1361/2020 σκ. 4). Τούτο ειδικότερα σημαίνει ότι η ανάγκη ικανοποίησης του δημοσίου συμφέροντος, που ανακύπτει από αιφνίδια και απρόβλεπτα γεγονότα,

μη αναγόμενα σε υπαίτια συμπεριφορά της Αναθέτουσας Αρχής, κατισχύει των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού και των λοιπών αρχών που διέπουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, στο μέτρο που αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης που προκύπτει εξ αυτών (πρβλ. αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). (ii) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην Αναθέτουσα Αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και καθιστούν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό των αναγκαίων ενεργειών για την αντιμετώπιση της επείγουσας ανάγκης και ιδίως την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης. Οι απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να συνδέονται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα κατάσταση, προς αποτροπή της οποίας η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην κατάρτιση της σύμβασης με την εξαιρετική αυτή διαδικασία. Και (iii) Το βάρος απόδειξης ότι συντρέχουν οι σωρευτικώς τασσόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ.1 περ.γ. του ν. 4412/2016 φέρει η Αναθέτουσα Αρχή, η οποία υποχρεούται να αιτιολογεί πάντα πλήρως και ειδικώς την επιλογή προσφυγής στην εξαιρετική αυτή διαδικασία (Εβδομου Τμ. 1166/2021, VI Τμ. 1361/2020, ΕλΣυν Μείζ. Επτ. Σύνθ. 703/2013) και οφείλει να επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια κατά την εκτίμηση του αν κάθε ειδικότερη απρόβλεπτη περίπτωση έλκει σε εφαρμογή τη διάταξη αυτή.

7. Από τα στοιχεία του υπάρχοντος φακέλου και όσα επιπλέον προσκόμισε η προσφεύγουσα προκύπτουν όσα αναφέρονται στις σκ. 8 έως 16.

8. Στις ..... 2021 εκδηλώθηκαν ισχυρές βροχοπτώσεις στην Περιφερειακή Ενότητα ..... με συνέπεια ο Δήμος ..... να κηρυχθεί, με την ..... απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (εξάμηνης διάρκειας, έως τις 12.7.2021) για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τα έντονα καιρικά φαινόμενα, τα οποία επαναλήφθηκαν στις ..... 2021.

9. Μετά την καταγραφή των ζημιών, με τη ..... απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας .....

εγκρίθηκε ο Προϋπολογισμός, το Τιμολόγιο Μελέτης, το Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς, η Τεχνική Περιγραφή και τα λοιπά τεύχη δημοπράτησης του επίμαχου έργου. Στη συνταχθείσα από την ίδια Υπηρεσία Πρόσκληση σε διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης αναφέρεται ότι σκοπός αυτού είναι η αποκατάσταση της βατότητας της ιρλανδικής διάβασης του ποταμού ..... που βρίσκεται επί της δευτερεύουσας επαρχιακής οδού «.....» και υπέστη εκτεταμένες ζημίες κατά τη διάρκεια των έντονων βροχοπτώσεων που έλαβαν χώρα στον Νομό ..... στις ..., ... και ... . 2021. Η διάβαση ενώνει του δύο κύριους οικισμούς του Δήμου ....., διέρχεται από τον ..... που αποτελεί τον μεγαλύτερο ποταμό του Νομού ... και παρουσιάζει μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο, που εντείνεται από τις μετακινήσεις των αγροτών, καθώς η περιοχή χαρακτηρίζεται από μεγάλο πλήθος καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Η διέλευση του ποταμού ..... μπορεί να γίνει εναλλακτικά από τη γέφυρα που βρίσκεται επί της εθνικής οδού ....., με μία παράκαμψη 20 χλμ. περίπου.

10. Στην ως άνω Πρόσκληση αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη μελέτη του έργου, αυτό περιλαμβάνει (i) εργασίες αποκατάστασης του επιχώματος οδοποιίας της διάβασης (μήκους 100 μ. περίπου) που καταστράφηκε ολοσχερώς, (ii) εργασίες καθαίρεσης των σκυροδεμάτων που υπέστησαν βλάβες από τη χειμαρρώδη ροή. Τα σκυροδέματα θα αντικατασταθούν από νέα στις ίδιες ακριβώς θέσεις και με τις ίδιες διαστάσεις με τα καθαιρεθέντα, ενώ, στη θέση του επικλινούς τμήματος της διάβασης που καταστράφηκε, θα διαστρωθούν λίθοι λατομείου, με σκοπό την προστασία της από φαινόμενα υποσκαφής, (iii) εργασίες καθαρισμού της κοίτης τόσο ανάντη όσο και κατάντη σε μικρή απόσταση από τη διάβαση, προκειμένου να αφαιρεθούν μεγάλοι όγκοι φερτών υλικών που, έχοντας σχηματίσει νησίδες, εμποδίζουν την ομαλή ροή του νερού και επιπλέον μειώνουν το εύρος της κοίτης. Οι ποσότητες των φερτών υλικών μετά τον καθαρισμό θα χρησιμοποιηθούν αφενός για να αποκατασταθούν τα αναχώματα και στις δύο όχθες του ποταμού, το υψόμετρο του φυσικού εδάφους των οποίων έχει καταβιβασθεί λόγω της υπερχειλίσης των υδάτων του ποταμού

και αφετέρου για την κατασκευή προστατευτικού αναχώματος στο πρηνές του επιχώματος της επαρχιακής οδού «.....», το οποίο έχει σε μεγάλο βαθμό καταστραφεί από τη χρόνια διαβρωτική δράση των υδάτων και (iv) εργασίες τοποθέτησης αριθμού συρματοκιβωτίων στο κάτω μέρος των αναχωμάτων και όπου αλλού απαιτηθεί για την προστασία τους από μελλοντικές φθορές.

11. Το επίμαχο έργο εντάχθηκε, με την ..... απόφαση (ορθή επανάληψη) του Περιφερειάρχη ..... ως υποέργο 5 του έργου «Αναβάθμιση ιρλανδικών διαβάσεων και βελτίωση επαρχιακής οδού .....», το οποίο χρηματοδοτείται από τις πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της ΣΑΕΠ ..., με κωδικό έργου .....

12. Με την ..... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του πρώτου προσφεύγοντος εγκρίθηκαν οι όροι της Πρόσκλησης για την ανάθεση του έργου με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, η συγκρότηση της Επιτροπής για τη διενέργεια της διαπραγμάτευσης καθώς και οι πέντε οικονομικοί φορείς στους οποίους επρόκειτο να κοινοποιηθεί η Πρόσκληση συμμετοχής στη διαδικασία, οι οποίοι επελέγησαν αφού ελήφθη υπόψη «(...) [η] εμπειρία τους στην εκτέλεση σύνθετων υδραυλικών έργων και έργων οδοποιίας κατά τα προηγούμενα έτη, καθώς και (...) [το γεγονός] ότι (...) οι [ο]ικονομικοί [φ]ορείς «.....» εκτελούν ήδη άλλα έργα πλησίον της συγκεκριμένης περιοχής, (...) [και έχουν] συνεπώς άριστη γνώση των συνθηκών του έργου».

13. Σύμφωνα με την εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας ..... που ενσωματώνεται στην ανωτέρω απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής και αποτελεί την αιτιολογία της, η προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία ανάθεσης έλαβε χώρα προς αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης αποκατάστασης της ιρλανδικής διάβασης ....., η χρήση της οποίας απαγορεύθηκε μετά τις εκτεταμένες ζημιές που υπέστη από τις έντονες βροχοπτώσεις της ....., ... και ..... 2021 (βλ. σκ. 6),

συνεπεία των οποίων ο Δήμος ..... κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (σκ. 7). Η ίδια Διεύθυνση Τεχνικών Έργων υποστηρίζει επίσης ότι η διάβαση αυτή παρουσιάζει σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο, «(...) ο οποίος εντείνεται από τις μετακινήσεις των αγροτών της περιοχής, καθώς η περιοχή χαρακτηρίζεται από μεγάλο πλήθος καλλιεργήσιμων εκτάσεων (...) [και] [σ]υνεπώς η αποκατάσταση της κυκλοφορίας στη διάβαση το συντομότερο δυνατόν κρίνεται εξαιρετικά σημαντική τόσο για τις μετακινήσεις των κατοίκων της περιοχής όσο και για του διερχόμενους χρήστες της επαρχιακής οδού “.....”» λαμβανομένου περαιτέρω υπόψη ότι η μόνη εναλλακτική πορεία διέλευσης του ....., μπορεί να γίνει από τη γέφυρα που βρίσκεται επί της Εθνικής οδού ....., απαιτώντας μία παράκαμψη 20 περίπου χλμ. (σκ. 8).

14. Με το ...../26.7.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας ..... απεστάλη προς τους πέντε εγκριθέντες ημεδαπούς οικονομικούς φορείς η Πρόσκληση σε διαπραγμάτευση, στην οποία αναφερόταν ότι καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς ήταν η 11^η Αυγούστου 2021. Με το Πρακτικό Ι της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης διαπιστώθηκε ότι κατέθεσαν προσφορά οι τέσσερις εξ αυτών και μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής όλες οι προσφορές κρίθηκαν παραδεκτές. Μετά το άνοιγμα της οικονομικής προσφοράς πρώτη κατά σειρά μειοδοσία αναδείχθηκε η ήδη προσφεύγουσα, εργοληπτική επιχείρηση «.....», με προσφερθέν ποσοστό μέσης έκπτωσης 9,06% επί των τιμών του τιμολογίου μελέτης. Με την ..... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ..... εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία το Πρακτικό Ι και η ως άνω εταιρεία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος. Στο οικείο σχέδιο σύμβασης προβλέπεται ότι, σε συμφωνία με το άρθρο 12 της Πρόσκλησης σε διαπραγμάτευση, το έργο θα κατασκευασθεί εντός προθεσμίας τριών μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

15. Με το από 14.9.2021 έγγραφο του Διευθυντή Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας ..... βεβαιώνεται ότι κατά του κύρους της

διαδικασίας διαπραγμάτευσης δεν έχουν ασκηθεί ενστάσεις, προσφυγές ή ένδικα βοηθήματα.

16. Ενώπιον του Δικαστηρίου προσκομίσθηκαν επίσης (i) η ..... απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, με την οποία παρατάθηκε έως τις 12.1.2022 η κήρυξη σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης των Δημοτικών Ενοτήτων ..... της Περιφερειακής Ενότητας ..... «καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στις .....». Η απόφαση αυτή εξεδόθη μετά τη λήξη της εξαμηνιαίας διάρκειας των προηγούμενων ..... και ..... αποφάσεων του ίδιου οργάνου, οι οποίες αφορούσαν στην αντιμετώπιση των συνεπειών από τις έντονες βροχοπτώσεις που έπληξαν τις Δημοτικές Ενότητες ..... στις ....., (ii) φωτογραφίες της διάβασης πριν και μετά τις έντονες βροχοπτώσεις, οι οποίες, ως ατελή αποδεικτικά μέσα, δύνανται κατ' άρθρο 247 παρ.2 του ν. 4700/2020, να ληφθούν υπόψη και να συνεκτιμηθούν με τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, για τον προσδιορισμό των συνεπειών (ζημιών) που υπέστη η ιρλανδική διάβαση ....., μετά την εκδήλωση των έντονων βροχοπτώσεων της ..... 2021 και (iii) η από 17.8.2015 τεχνική περιγραφή του έργου «Επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου αρμοδιότητας Περιφέρειας ....., η οποία αφορούσε στη «(...) συντήρηση αποκατάσταση τμημάτων του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου N. .... σε σημεία όπου υπάρχουν προβλήματα για την ασφαλή κυκλοφορία των οχημάτων (...) [και δη] σε κατεστραμμένα τμήματα ιρλανδικών διαβάσεων, καταπτώσεις πρανών και επιχώσεων σε τεχνικά, φραγμένα σωληνωτά, κατεστραμμένους αρμούς γεφυρών κτλ.». Μεταξύ των τμημάτων που κρίθηκε ότι χρήζουν συντήρησης – αποκατάστασης ήταν και «(...) η ιρλανδική διάβαση του ..... στο ύψος του .....». Η οικεία σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας ..... και της αναδόχου ανώνυμης εταιρείας «.....», οκτάμηνης διάρκειας, υπεγράφη στις 27.11.2015 και οι οικείες εργασίες εκτελέστηκαν εντός του έτους 2016.

17. Ήδη, με τον πρώτο λόγο των συνεκδικαζόμενων προσφυγών προβάλλεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή της περ. γ' της παρ.2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 κρίθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη ότι η συνδρομή απρόβλεπτου γεγονότος ταυτίζεται και προϋποθέτει την κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης καθώς και ότι η λήξη της περιόδου έκτακτης ανάγκης έχει ως αποτέλεσμα την εξάλειψη της επείγουσας ανάγκης, διότι δεν υφίσταται τέτοια ρύθμιση στον νόμο ούτε μπορεί να συναχθεί ερμηνευτικά από την αιτιολογική έκθεση αυτού ή από τη νομολογία των δικαστηρίων. Ειδικότερα, η ως άνω διάταξη θέτει ως αναγκαία προϋπόθεση για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης τη συνδρομή περιστάσεων έκτακτης ανάγκης (απρόβλεπτων), οι οποίες δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής και καθιστούν ανέφικτο το έγκαιρο προγραμματισμό των ενεργειών εκείνων που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση της εξ αυτών απορρέουσας επείγουσας κατάστασης χωρίς να προβλέπει την ύπαρξη σε ισχύ απόφασης άλλου δημοσίου φορέα (πλην της Αναθέτουσας Αρχής), η οποία να κηρύσσει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Σε κάθε περίπτωση πάντως, εν προκειμένω η ..... απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας ..... με την οποία ο Δήμος ..... κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η οποία έληγε στις 12.7.2021, παρατάθηκε με την ..... απόφαση του ίδιου οργάνου έως τις 12.1.2022.

18. Επί του λόγου αυτού το Δικαστήριο κρίνει ότι, ως ήδη εξετάθη στη σκ. 6, προϋπόθεση για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης είναι η ύπαρξη απρόβλεπτων περιστάσεων, που δεν ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της Αναθέτουσας Αρχής (ως οι φυσικές καταστροφές), συνεπεία των οποίων δημιουργείται μία κατεπείγουσα ανάγκη, για την αντιμετώπιση και τη θεραπεία της οποίας δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες. Η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η οποία κατ' άρθρο 25 του ν. 4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπιση Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής

Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις» (Α'27) συντελείται σε περιπτώσεις φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών ευρείας κλίμακας στον πληθυσμό και στις υποδομές, για την αντιμετώπιση των οποίων δεν επαρκούν οι άμεσα διαθέσιμοι πόροι σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο και απαιτείται η λήψη έκτακτων μέτρων αποκατάστασης συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας, αποτελεί γεγονός που καταδεικνύει τη συνδρομή απρόβλεπτης περίπτωσης (φυσικής καταστροφής). Ωστόσο η απόφαση αυτή δεν εξαντλεί τις περιπτώσεις εμφάνισης απρόβλεπτων περιστάσεων, προδήλως διότι οι επιπτώσεις μιας φυσικής καταστροφής μπορεί να περιορίζονται τοπικά ακόμη και σε συγκεκριμένη υποδομή, οπότε παρόλο που δεν υπάρχει η ανάγκη κήρυξης μιας ευρύτερης περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να προσφύγει στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για την αποκατάσταση της (μικρής εμβέλειας) ζημίας που προκλήθηκε εξ αυτής. Η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης δεν αποτελεί όρο άνευ του οποίου δεν είναι επιτρεπτή η προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία ανάθεσης, αλλά γεγονός που καταδεικνύει την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, η οποία δυνατόν να συντρέχει και σε πλείστες άλλες περιπτώσεις, τις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να αποδείξει. Τούτων δοθέντων, εν προκειμένω, δεν ήταν αναγκαία η παράταση της κήρυξης του Δήμου ..... σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την κατάφαση της συνδρομής απρόβλεπτης περίπτωσης, ούτε η προσκόμιση από την Αναθέτουσα Αρχή της παράτασης αυτής της απόφασης, ούτε η διενέργεια και η ολοκλήρωση της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης εντός του χρόνου ισχύος της απόφασης κήρυξης του Δήμου αυτού σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ούτε η έγγραφη διαβεβαίωση εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων της Πολιτικής Προστασίας ότι εξακολουθεί να υφίσταται η αιτία που επέβαλε τη λήψη αυτού του μέτρου (κήρυξη σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης), με παράθεση των λόγων για τους οποίους οι επιπτώσεις από τις έντονες βροχοπτώσεις της ..... 2021 δεν είχαν εισέτι αντιμετωπισθεί, αλλά έπρεπε να εξετασθεί αυτοτελώς η αιτιολογία που παρέθεσε η Αναθέτουσα Αρχή στην απόφαση προσφυγής στην

εξαιρετική αυτή διαδικασία (..... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, βλ. σκ. 12 και 13) προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη απρόβλεπτων περιστάσεων. Συνεπώς, ο λόγος αυτός κατά το πρώτο σκέλος του είναι βάσιμος, ενώ παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του δεύτερου σκέλους περί παράτασης της κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον Δήμο ....., ο οποίος καίτοι είναι αβάσιμος, καθώς η προσκομισθείσα παράταση αφορά στις Δημοτικές Ενότητες ....., δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, καθόσον, ως ήδη εξετέθη, η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης δεν αποτελεί τη μοναδική περίπτωση αποδοχής της συνδρομής απρόβλεπτων περιστάσεων.

19. Με τον δεύτερο λόγο προβάλλεται ότι εσφαλμένως, άλλως κατά πλάνη περί τα πράγματα η προσβαλλομένη απόφαση έκρινε ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν αποδεικνύεται ότι η μερική καταστροφή της ιρλανδικής διάβασης του ποταμού ..... οφείλεται στα έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα της ..... 2021, διότι α) το τεχνικό έργο χρησιμοποιείτο με ασφάλεια μέχρι τότε και έκτοτε κατεστράφη (ενώ πλέον έχει απαγορευθεί η διέλευση οχημάτων και πεζών από αυτή τη διάβαση), γεγονός που αποδεικνύεται από τις προσκομιζόμενες φωτογραφίες όπου απεικονίζεται η διάβαση πριν και μετά τις έντονες βροχοπτώσεις και β) τόσο στη διάβαση αυτή όσο και στην κοίτη του ποταμού .... εκτελούνται σε ετήσια βάση εργασίες επισκευής από τις βλάβες που υφίστανται κατά τις χειμερινές περιόδους (σχετ. και η προσκομιζόμενη σύμβαση με τίτλο «Αποκατάσταση βλαβών οδικού δικτύου Π.Ε. ....», από την τεχνική περιγραφή της οποίας προκύπτει ότι το έτος 2016 είχαν εκτελεσθεί στη διάβαση αυτή εργασίες επισκευής των φθορών της). Σημειωτέον επίσης ότι δεν πρόκειται για την ιρλανδική γέφυρα που αναφέρεται στην προσβαλλόμενη πράξη, αλλά για την ιρλανδική διάβαση, η οποία δεν καταστράφηκε ολοκληρωτικά, αλλά εν μέρει, ότι η βλάβη του επιχώματος της επαρχιακής οδού «.....» δεν σχετίζεται με την ιρλανδική διάβαση, διότι βρίσκεται σε απόσταση 300 μ. περίπου από τη διάβαση και σε άλλο οδικό άξονα, ότι η επικινδυνότητα ή μη της κατεστραμμένης διάβασης μπορεί να διαπιστωθεί μόνον με αυτοψία επί τόπου

από πρόσωπα που έχουν τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις και ότι στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας ο Επίτροπος δεν υποκαθιστά τα αρμόδια διοικητικά όργανα στην ουσιαστική εκτίμηση των πραγμάτων και δεν ελέγχει την ορθότητα των τεχνικών κρίσεων της Διοίκησης ή τις κρίσεις σκοπιμότητας.

20. Επί του λόγου αυτού το Δικαστήριο κρίνει ότι κατά τη διενέργεια του συνταγματικά κατοχυρωμένου προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας, το αρμόδιο όργανο υποχρεούται και δικαιούται να εξετάζει τη συνδρομή των προϋποθέσεων που επιτρέπουν την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης προκειμένου να διαπιστώσει τη νομιμότητα αυτής. Ειδικότερα δε, οφείλει να προβαίνει σε έλεγχο της ύπαρξης των απρόβλεπτων περιστάσεων και της μη αναγωγής αυτών στη σφαίρα ευθύνης ή σε υπαιτιότητα της Αναθέτουσας Αρχής χωρίς αυτό να συνιστά έλεγχο της σκοπιμότητας ή των τεχνικών κρίσεων της Διοίκησης. Περαιτέρω, (i) από την ..... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ..... περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης προκύπτουν τα έκτακτα και απρόβλεπτα γεγονότα (έντονες βροχοπτώσεις της ..... 2021) που προκάλεσαν τη μερική καταστροφή της ιρλανδικής διάβασης του ... ποταμού, γίνεται δε παραπομπή και στην ..... απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με την οποία η περιοχή του Δήμου ..... κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των συνεπειών των ακραίων καιρικών φαινομένων, (ii) από την περιγραφή των ουσιωδών χαρακτηριστικών του έργου που αναφέρονται στην Πρόσκληση προς τους οικονομικούς φορείς (άρθρο 11.3.) καθώς και από τις παραπομπές στη μελέτη του έργου προκύπτουν τα ανωτέρω απρόβλεπτα γεγονότα και η ζημία που αυτά προκάλεσαν στην ιρλανδική διάβαση, η οποία (ζημία) επιβεβαιώνεται και από τις φωτογραφίες που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και (iii) η επίμαχη διάβαση τέθηκε εκτός λειτουργίας με απαγόρευση διέλευσης επ' αυτής πεζών και οχημάτων μετά τα έντονα καιρικά φαινόμενα και τη διαπίστωση των εκτεταμένων ζημιών, γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε από την Επίτροπο. Περαιτέρω προσκομίζεται η από 17.8.2015 τεχνική περιγραφή και η από 27.11.2015 σύμβαση μεταξύ της

Περιφέρειας ..... και της αναδόχου «... .....» για την εκτέλεση του έργου «Αποκατάσταση βλαβών οδικού δικτύου Π.Ε. ....», τμήμα του οποίου αφορούσε στη συντήρηση – αποκατάσταση της ιρλανδικής διάβασης του ....., από τις οποίες προκύπτει ότι είχαν εκτελεσθεί εργασίες επισκευής της διάβασης κατά το έτος 2016 καθώς και ότι οι εκτεταμένες καταστροφές δεν οφείλονται σε παράλειψη συντήρησής της από την Αναθέτουσα Αρχή. Με τα δεδομένα αυτά η Περιφέρεια ..... απέδειξε ότι συνεπεία των ακραίων καιρικών φαινομένων της ..... 2021 προκλήθηκαν στην ..... διάβαση του ..... ποταμού εκτεταμένες ζημιές που την καθιστούν επικίνδυνη και για τον λόγο αυτό αφενός απαγορεύθηκε η διέλευση από αυτή αφετέρου επιδιώχθηκε η άμεση αποκατάστασή της με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατά την οποία η επιλογή αναδόχου ολοκληρώθηκε σε χρονικό διάστημα επτά περίπου μηνών, ενώ η εκτέλεση του έργου επρόκειτο να γίνει εντός τριών μηνών. Κατά συνέπεια ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

21. Με τον τρίτο λόγο πλήττεται η κρίση της προσβαλλόμενης πράξης ότι ακόμη κι αν υποθεθεί ότι συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη δεν αποδεικνύεται η έκταση των φθορών στην ..... διάβαση, ο χρόνος επέλευσής τους και η αιτιώδης συνάφεια των προς αποκατάσταση φθορών με τα έντονα καιρικά φαινόμενα και προβάλλεται ότι ανεξαρτήτως του ότι αυτή συνιστά κρίση σκοπιμότητας και δι' αυτής διενεργείται ανεπίτρεπτος έλεγχος των τεχνικών κρίσεων της διοίκησης, εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα, διότι από τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύεται ο χρόνος επέλευσης των φθορών (βροχοπτώσεις της ..... 2021), οι συνέπειές της (από την τεχνική περιγραφή, η οποία συντάχθηκε στις 9.3.2021 από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας στο πλαίσιο της καταγραφής των ζημιών των βροχοπτώσεων του ....., προκύπτουν οι εκτεταμένες ζημιές στην ιρλανδική διάβαση) και η ανάγκη επείγουσας αποκατάστασης αυτών, διότι η απαγόρευση της κυκλοφορίας στην ιρλανδική διάβαση έχει αποκόψει το οδικό δίκτυο. Κατά συνέπεια τα έκτακτα και έντονα καιρικά φαινόμενα συνιστούν

απρόβλεπτα γεγονότα, τα οποία δεν μπορούσαν σε καμία περίπτωση να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή ακόμη και με την επίδειξη άκρας επιμέλειας, η δε αποκατάσταση των εκτεταμένων ζημιών που υπέστη εξ αυτών η ιρλανδική διάβαση είναι άμεση και επιβεβλημένη, διότι ενώνει τους οικισμούς ....., όπου υπάρχει πλήθος καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Αυτό άλλωστε αποτυπώνεται τόσο στην ..... απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας ..... και στην από 9.3.2021 τεχνική περιγραφή του έργου, όσο και στην ..... απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ....., με την οποία εγκρίθηκε η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης.

22. Επί του λόγου αυτού το Δικαστήριο κρίνει ότι, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη σκ. 6, όταν η Αναθέτουσα Αρχή προσφεύγει στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης υποχρεούται να αποδείξει την επέλευση απρόβλεπτων γεγονότων, την επείγουσα ανάγκη αποκατάστασης της ζημίας που προκλήθηκε από αυτά και τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της επείγουσας ανάγκης και των απρόβλεπτων γεγονότων. Η αμφισβήτηση από την αρμόδια ελεγκτική-δικαστική αρχή (την Επίτροπο ή το Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου) των πραγματικών δεδομένων που επικαλείται η Αναθέτουσα Αρχή για τη θεμελίωση της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων πρέπει να είναι συγκεκριμένη και αιτιολογημένη, ήτοι να περιλαμβάνει το σύνολο των πραγματικών περιστατικών που κλονίζουν τα επικαλούμενα στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση του απρόβλεπτου, της επείγουσας ανάγκης και του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ αυτών. Εν προκειμένω ως ήδη έγινε δεκτό στη σκέψη 20 η Περιφέρεια ..... απέδειξε ότι η μερική καταστροφή της ιρλανδικής διάβασης του ... ποταμού οφείλεται στις έντονες βροχοπτώσεις που ενέσκησαν στον Δήμο ..... στις .....2021, συνεπεία των οποίων ολόκληρη η περιοχή κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Η συντήρηση της διάβασης, η οποία ήταν προσπελάσιμη πριν την εμφάνιση των ακραίων καιρικών φαινομένων, είχε πραγματοποιηθεί το έτος 2016 χωρίς να παρατηρηθούν φθορές στα σκυροδέματα

και στο κατάστρωμα ούτε χαμήλωμα στο υψομετρικό του φυσικού εδάφους στις δύο όχθες του ποταμού, ενώ μετά την ακραία κακοκαιρία το επίχωμα της οδοποιίας καταστράφηκε ολοσχερώς σε μήκος 100 περίπου μέτρων, μέρος των σκυροδεμάτων υπέστη βλάβη από τη χειμαρρώδη ροή και συγκεντρώθηκαν όγκοι φερτών υλικών ανάντη και κατάντη της κοίτης του ποταμού σε μικρή απόσταση από τη διάβαση, που εμποδίζουν την ομαλή ροή του νερού και μειώνουν το εύρος της κοίτης. Σύμφωνα με τη μελέτη του έργου, οι ποσότητες των φερτών υλικών που θα συγκεντρωθούν μετά τον καθαρισμό, θα χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση των αναχωμάτων στις δύο όχθες του ποταμού ενώ μέρος αυτού θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή προστατευτικού αναχώματος στο πρηνές του επιχώματος της επαρχιακής οδού «.....», η οποία βρίσκεται σε απόσταση 300 περίπου μέτρων από το έργο και συνδέεται με αυτό μόνον στο μέτρο που μέρος των φερτών υλικών θα μεταφερθεί εκεί για την κατασκευή του προστατευτικού αναχώματος. Δοθέντος ότι δεν προβάλλονται συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που να θέτουν εν αμφιβόλω τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης καθώς και ότι προσκομίσθηκαν στοιχεία αποδεικνύοντα τη συντήρηση της συγκεκριμένης διάβασης σε χρόνο προγενέστερο των έντονων βροχοπτώσεων του ..... του έτους 2021, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι οι εκτεταμένες φθορές στη διάβαση επήλθαν από τα έντονα καιρικά φαινόμενα, συνεπεία των οποίων ο Δήμος ..... κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Συνεπώς και ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

23. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει οι κρινόμενες αιτήσεις να γίνουν δεκτές να ανακληθεί η προσβαλλομένη και να διαταχθεί η απόδοση στην εταιρεία «.....» του παραβόλου που κατέθεσε για την άσκηση της δεύτερης εξ αυτών προσφυγής ανάκλησης.

Για τους λόγους αυτούς

Συνεκδικάζει α) την από 2.11.2021 προσφυγή της Περιφέρειας ..... και β) την από 3.11.2021 προσφυγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....».

Δέχεται τις ανωτέρω προσφυγές.

Ανακαλεί την ..... Πράξη της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα .....

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας ..... και της ανώνυμης εταιρείας «.....» για την εκτέλεση του έργου «Αποκατάσταση ιρλανδικής διάβασης .....

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στην εταιρεία «.....».

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε με τηλεδιάσκεψη στις 21 Δεκεμβρίου 2021.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΕΡΑΦΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 28 Δεκεμβρίου 2021.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ